

Trhové Sviny

Kraj: Jihočeský

Správní obvod: Trhové Sviny

Nadmořská výška: 458 m n. m.

Počet obyvatel: 5 176

Adresa URL: www.tsviny.cz/

Okres: České Budějovice

GPS souřadnice: 48.842315N, 14.639240E

První pís. zmínka: 1260 (764 let)

PSČ: 374 01

Historie obce Trhové Sviny

Někdy kolem poloviny 13. století vznikla na staré obchodní cestě z Vitorazska do Čech osada s hradem, jejíž původní název zněl pravděpodobně Svinice. Patřila již v roce 1260 Ojřovi ze Svin, příslušníku rodu Vítkovců. Po něm ji získal jeho synovec Vok z Třeboně a později si dědictví rozdělili Vokovi synové Jaroslav, Sezema a Ojř. Posledně jmenovaný vstoupil do kláštera v Sezimově Ústí a svou část městečka a hradu Svin mu odkázal. Klášter prodal tento majetek v roce 1327 Vilémovi z Landštejna, který následně odkoupil i podíly Ojřových bratrů Jaroslava a Sezemy, čímž soustředil celé Sviny ve svých rukou. Roku 1356 Vilém zemřel a zanechal své statky synům Ojřovi a Vítkovi. Z Vítkova držení přešly Sviny v roce 1359 do majetku Rožmberků, kteří je připojili k novohradskému panství. Ještě za husitských bouří si zdejší hrad zachovával značný strategický význam, neboť byl roku 1420 dobyt a obsazen Janem Žižkou. Když se však Sviny po válkách vrátily Oldřichovi z Rožmberka, nacházel se hrad v natolik zchátralém stavu, že ho Oldřich ponechal svému osudu. V roce 1480 byl již z větší části zbořen a sloužil jako zdroj levného stavebního materiálu. Z pevného hradu, který stával v místech dnešního Kozinova náměstí, nezbyly žádné viditelné pozůstatky. Pouze při výkopových pracích se zde občas naráží na základové zdivo, z někdejšího panského sídla pochází snad i některé sklepní prostory okolních domů.

Náhradou za starší privilegium, ztracené za husitských válek, vydal Oldřich z Rožmberka dne 30. listopadu 1437 listinu, jíž Svinům potvrdil právo odúmrti. Obyvatelé městečka díky tomu mohli komukoli odkázat svůj majetek, což jim zároveň usnadňovalo plnění předepsaných povinností. Další výsadou z 20. března 1481 povolil král Vladislav Jagellonský Svinům pořádat dvakrát ročně trhy a o rok později, 26. září 1482, udělil mílové právo a právo vařit pivo. Od té doby se městečko označuje jako Trhové Sviny. Již od 15. století se v Trhových Svinech rozvíjely cechovní organizace řemeslníků, z nichž jako první je připomínán roku 1454 cech soukeníků. Zvláštní místo však svým počtem později zaujali zdejší obuvníci. Šedesátými lety 19. století začala v městečku známá výroba knoflíků. Obchod býval tradičně orientován na Horní a Dolní Rakousko a Trhové Sviny zároveň představovaly důležité obchodní centrum celého okolí. Další rozvoj trhosvinenského průmyslu však poněkud ustrnul proto, že představitelé obce se vzepřeli stavbě železnice.

V minulosti postihlo Trhové Sviny několik ničivých požárů; roku 1549 shořelo 131 domů, za stavovského povstání v roce 1619 bylo městečko zcela vydrancováno a spáleno a naposledy lehlo z velké části popelem roku 1828. Následkem těchto katastrof se zde nezachoval prakticky žádný z původních obytných domů. K nejvýznamnějším trhosvinenským rodákům bezesporu patří protektorátní prezident Emil Hácha (1872–1945), jemuž byla na zdejší škole odhalena pamětní deska, dále hudební skladatel a kapelník Karel

Valdauf (1913–1982), předseda českobudějovického revolučního národního výboru a pozdější profesor sociálního lékařství MUDr. Rudolf Bureš (1906–1980), profesor obecných dějin na brněnské univerzitě PhDr. Rudolf Holinka (1899–1953) nebo malíř Ferdinand Stašek (1888), který působil v egyptské Káhiře.

